

Vergaderjaar 1989-1990

21 463

Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (wijziging van de plaats van dienst voor bepaalde prestaties)

Nr. 4

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld 10 mei 1990

De vaste Commissie voor Financiën¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer omtrent haar voorlopige bevindingen als volgt verslag uit te brengen.

Algemeen

De leden van de C.D.A.-fractie hadden met voldoening kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel, zij het wel met de gedachte beter laat dan nooit, onder meer denkende aan de vragen die reeds in 1987 ter zake van deze kwestie door één hunner aan de ambtsvoorganger van de Staatssecretaris zijn gesteld. Deze leden wilden een drietal algemene opmerkingen over het wetsvoorstel maken, respectievelijk over de reikwijdte van de voorgestelde regeling, de keuze voor de exclusieve werking van het voorstel en de beoordeling van de praktijk van leasing door (semi-)publiekrechtelijke lichamen van nieuw te bouwen gebouwen.

In de eerste plaats stelden deze leden vast, dat de regering op praktische gronden ervan af heeft gezien de verlegging van de plaats van dienst ook te regelen voor particulieren aan wie de onderhavige diensten worden verleend. Zij konden zich wel met dit standpunt verenigen, zulks met uitzondering van de verhuur van automobielen. Dreigt hier, juist nu het leasen van auto's een zekere vlucht neemt, niet opnieuw een verstoring van concurrentieverhoudingen? Ter zake vernamen zij gaarne het standpunt van de bewindsman.

Deze leden stelden voorts vast, dat ingevolge het wetsvoorstel huurtermijnen krachtens contracten, welke vóór de datum van inwerkingtreding zijn verschuldigd, worden belast. Naar hun oordeel kan de mededeling van de bewindsman «Naar mijn mening bestaat er onvoldoende aanleiding om het wetsvoorstel eerbiedigende werking te verlenen» moeilijk als motivering van dit onderdeel van het wetsvoorstel gelden. Zij zouden gaarne alsnog een motivering op dat punt ontvangen. Tevens, zo zeiden deze leden was bij hen de vraag gerezen of betrokken lichamen gelet op de uitingen van voorgaande bewindslieden niet mochten veronderstellen, dat Financiën dit soort transacties niet ontoelaatbaar achtte.

¹ Samenstelling:

Leden: Vacature P.v.d.A., ondervoorzitter, Koning (V.V.D.), voorzitter, Van Houwelingen (C.D.A.), Schutte (G.P.V.), Herfkens (P.v.d.A.), Tommel (D66), Vacature V.V.D., Linschoten (V.V.D.), Paulis (C.D.A.), Vermeend (P.v.d.A.), Brouwer (Groen Links), G.H. Terpstra (C.D.A.), Melkert (P.v.d.A.), Smits (C.D.A.), Reitsma (C.D.A.), Vreugdenhil (C.D.A.), Vriens-Auerbach (C.D.A.), Van Rijn-Vellekoop (P.v.d.A.), Van der Vaart (P.v.d.A.), G. de Jong (C.D.A.), Ybema (D66), Witteveen-Hevinga (P.v.d.A.), M. Zijlstra (P.v.d.A.).

Plv. leden: Lonink (P.v.d.A.), De Korte (V.V.D.), Lansink (C.D.A.), Van Dis (S.G.P.), Van Otterloo (P.v.d.A.), Groenman (D66), Van Erp (V.V.D.), Weisglas (V.V.D.), Gerritse (C.D.A.), Schoots (P.v.d.A.), Rosenmüller (Groen Links), Hillen (C.D.A.), Van Traa (P.v.d.A.), Wolters (C.D.A.), Van de Camp (C.D.A.), Schartman (C.D.A.), De Leeuw (C.D.A.), Van Zijl (P.v.d.A.), Verspaget (P.v.d.A.), Van Iersel (C.D.A.), Wolffensperger (D66), Leerling (R.P.F.), Van Nieuwenhoven (P.v.d.A.).

Deze leden vroegen dan ook om een overzicht van commentaren, antwoorden, standpuntbepalingen, al dan niet publiek, ter zake van de onderhavige kwestie van de zijde van de bewindslieden of ter zake bevoegde ambtenaren van Financiën gegeven. Tevens vroegen deze leden of de bewindsman informatie kan verstrekken ter zake van de looptijd en de mogelijkheid van beëindiging van de onderhavige contracten.

Tenslotte memoreerden deze leden, dat zij al eerder aandacht hadden gevraagd voor constructies, waarbij een publiekrechtelijk of semi-publiekrechtelijk lichaam een nieuw gebouw bij voorbeeld gemeentehuis niet zelf sticht maar huurt van een ondernemer, soms een aparte BV onder leiding van goede relaties van het lichaam. De kern van het fiscaal/juridische bouwsel is dan, dat het gebouw na de zogenaamde herzieningsperiode door het desbetreffende lichaam vrij van BTW wordt gekocht. Door allerlei bedingen, bij voorbeeld ten aanzien van de huurprijs bij voortzetting van de huur in combinatie met een optie, kan men ervoor zorgen dat een koop altijd tot stand komt. Het was deze leden bekend, dat bij verschillende leden van gemeenteraden wel eens bezwaren tegen een dergelijke opzet bestaan. Kan de bewindsman, zo vroegen zij, duidelijk aangeven of en, zo ja, in welke contractuele of feitelijke situaties hij een dergelijke opzet acceptabel acht en in welke situaties eventueel sprake is van een vorm van misbruik, zodat duidelijk is waar de grenzen liggen van de publiekrechtelijke of semi-publiekrechtelijke fiscale inventiviteit.

De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden met instemming kennis genomen van het wetsvoorstel. Zij wilden aan een snelle wetgevingsprocedure gaarne meewerken, zij het dat de in bijlage 1 van de memorie van toelichting veronderstelde inwerkingtreding per 1 april 1990 wat al te optimistisch is ingeschat. Zij vroegen in het algemeen waarom van de nu benutte mogelijkheid, die onderdeel b van het derde lid van artikel 9 van de zesde EG-richtlijn biedt, niet eerder gebruik is gemaakt. Kan in het kort de Nederlandse wetshistorie ter zake worden aangegeven?

Fiscale gevolgen

De leden van de P.v.d.A.-fractie vonden de memorie van toelichting te mager op het punt van de beschrijving van de omvang van het bestaande gebruik van diensten uit niet-EG-landen door Nederlandse niet-ondernemers. Mede daardoor wordt de schatting van de meeropbrengst van 40 mln te weinig onderbouwd. Zij vroegen de regering op een en ander nader in te gaan. Begrepen zij overigens goed uit de memorie van toelichting, dat dergelijk gebruik door (vrijgestelde) ondernemers, voor zover het betreft vervoermiddelen, zich voor zover de regering bekend thans nog niet voordoet? Zij waren voornamelijk met de regering van mening, dat er geen aanleiding is om lopende contracten te eerbiedigen. In dit verband toonden ook zij zich overigens geïnteresseerd in een uiteenzetting over welke schriftelijke en publieke «signalen» het ministerie over de nu te bestrijden constructie tot nu toe heeft afgegeven en daarbij te reageren op de brief van VB Belastingadviseurs aan de vaste Commissie van 22 maart 1990*. Zij vroegen wat het niet eerbiedigen in de praktijk betekent voor de heffing, indien huurtermijnen voor enige periode na inwerkingtreding van het wetsvoorstel reeds zijn voldaan, vóór de inwerkingtreding.

De meeropbrengst wordt structureel geraamd op 40 mln. De hier sprekende leden waren in het bijzonder benieuwd in hoeverre deze meeropbrengst ontstaat doordat reeds afgesloten contracten alsnog BTW-plichtig worden dan wel voortvloeit uit het (vermoedelijk: niet) tot stand komen van nieuwe contracten van deze aard (anders dan

---

* De brief is ter kennis gebracht van de staatssecretaris voor financiën en ligt bovendien ter inzage op het secretariaat van de Commissie onder nr. F.90-114.

vervanging en verlenging van reeds bestaande constructies). Deze splitsing vonden zij daarom interessant, omdat primair de meeropbrengsten voor het rijk uit reeds lopende contracten terugkeren in verzwaren van de begrote lasten van lagere overheden. Zij vroegen in dit verband of het wetsvoorstel gevolgen heeft voor de omvang van Provincie- en Gemeentefonds, onder verwijzing naar de opmerking van de Raad voor de Gemeentefinanciën ter zake, die zij overigens graag nader zagen toegelicht. Zij gingen er zelf vanuit dat zulks niet in de rede ligt.

De voorgestelde wetstekst

Considerans

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen of het niet gewenst is om in de considerans niet alleen te verwijzen naar de concurrentieverhoudingen, maar ook naar het voorkomen van niet-heffing, conform de EG-richtlijn en de memorie van toelichting. Of is de regering van mening, dat aan de voorgestelde maatregel geen behoefte zou zijn voor zover de verhuur aan alle gemeenten van (zeg) vuilniswagens door alle potentiële aanbieders reeds via IJsland verliep?

Artikel I

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen waarom in dit artikel over het Rijk wordt gesproken en niet over Nederland. Zij vroegen waarom het nodig is om in onderdeel e, in ad 1e en 2e, te expliciteren dat het moet gaan om «in Nederland gevestigde» lichamen en ondernemers en niet kan worden volstaan met de eerdere vermelding van werkelijk gebruik en werkelijke exploitatie binnen het Rijk. Zij vroegen voorts te beschrijven welke situaties precies vallen onder de omschrijving «lichamen in de zin van de AWR, andere dan ondernemers». Staat buiten kijf dat deze omschrijving ook alle denkbare samenwerkingsverbanden van lagere overheden omvat? Tenslotte vroegen zij of het woordje «wanneer» in de aanhef van onderdeel e niet zou moeten worden vervangen door «indien»; het gaat hier toch om een voorwaarde?

De voorzitter van de commissie,
Koning

De griffier van de commissie,
Witteveen